

Misvattingen over rekenprogramma's

Rekenprogramma's voor personenschade nader geanalyseerd

In dit artikel ga ik dieper in op bepaalde functionaliteit van rekenprogramma's die noodzakelijk is om een berekening van een personenschade tot een goed einde te brengen. Allereerst sta ik stil bij een visie in de markt die wel eens geopperd wordt. Dit betreft het bestaan van een rekenstandaard. Helaas, die bestaat niet en geen enkel rekenprogramma kan dus met die eer strijken. Dat staat los van het feit dat sommige rekenprogramma's zich wel als de standaard in de markt presenteren. Dat beeld tracht men verder te versterken door te schermen met allerlei in het leven geroepen commissies voor advies, bestuur en techniek. Zoals in mijn artikel [Het berekenen van personenschades vraagt om een verbeterde aanpak](#) besproken, verstrekt het PIV richtlijnen voor het berekenen van personenschades die verder in de praktijk aangescherpt worden middels jurisprudentie. Dit om discussies tussen betrokken partijen te beperken ter bevordering van een versnelde schadeafwikkeling. Geen enkel programma wordt echter gecontroleerd door het PIV of beschikt over een keurmerk van het PIV of een andere onpartijdige organisatie. U dient dus na iedere update van een rekenprogramma zelfstandig te controleren c.q. vast te stellen of het (nog) correct rekt. Uit mijn recente artikelen kunt u opmaken dat daar de nodige kanttekeningen bij geplaatst kunnen worden.

De functionaliteit van rekenprogramma's is in twee categorieën te verdelen. De eerste categorie is de functionaliteit voor de contante waarde berekening met als uitgangspunt de jaarlijkse netto schadeposten. Logischerwijs moet een rekenprogramma uitgebreide instellingen hebben voor deze categorie zoals verschillende sterftetafels en variabele rekenrentes. Echter, dit is zo evident dat ik daar niet verder bij stil sta. De tweede categorie heeft betrekking op ondersteunende functionaliteit voor de vaststelling van de jaarlijkse netto schadeposten. Deze categorie bepaalt in grote lijnen in hoeverre een rekenprogramma in staat is om de gebruikers goed – alsmede objectief – te ondersteunen. Om de veelzijdigheid aan rekenmogelijkheden te kunnen ondersteunen, is bepaalde functionaliteit elementair. Ik som hier de belangrijkste op voor het berekenen van het volgende:

- Inkomstenbelasting
- Toeslagen
- Sociale premies/uitkeringen
- Hypotheeklasten
- Pensioenaanspraken
- Ondernemingen

Enkele van de bovengenoemde functionaliteit uit de tweede categorie kaart ik hier nu aan.

Inkomstenbelasting:

Een slachtoffer en zijn/haar partner vormen doorgaans een fiscaal partnerschap zodat ze financieel alsmede fiscaal met elkaar verweven zijn. Voor het correct berekenen van de verschuldigde Inkomstenbelasting (Box I, II en III) dienen idealiter de financiële gegevens van een partner bij een personenschadeberekening toegevoegd te worden. Dit geldt ook voor een personenschade waarbij een rekenprogramma in staat moet zijn om belastingoptimalisaties tussen de partners door te voeren die o.a. aan bod komen bij aftrekbare hypotheeklasten.

Pensioenaanspraken:

De verplichte informatieverstrekking van verzekeraars over pensioenregelingen van individuen is niet toereikend voor een personenschadeberekening. Zo wordt er o.a. geen informatie verstrekt over de te verwachten pensioenuitkering bij een stijgend arbeidsinkomen van een slachtoffer. Een rekenprogramma moet zodoende in staat zijn een toekomstige pensioenuitkering zelfstandig te kunnen berekenen. Bijvoorbeeld aan de hand van een stijgend arbeidsinkomen of een arbeidsinkomen dat eerder eindigt t.o.v. de geldende pensioendatum of een combinatie van beide. Dit geldt voor alle soorten pensioenregelingen dus zowel voor Salaris x Diensttijd regelingen alsmede Beschikbare Premie regelingen. Deze laatste is zeer actueel kijkende naar de vele pensioenversoberingen bij werkgevers van de afgelopen jaren waarbij Salaris x Diensttijd regelingen omgezet zijn naar Beschikbare Premie regelingen. Door het recente pensioenakkoord tussen het kabinet en de sociale partners is de verwachting dat Beschikbare Premie regelingen de standaard pensioenregeling voor werknemers gaat worden. Dit terwijl de hoogtes van de pensioenuitkeringen uit deze regelingen veelal onjuist worden voorgesteld. Een goede ondersteuning op dit gebied binnen een rekenprogramma is dus een 'must'.

Ondernemingen:

Als laatste sta ik stil bij het onderwerp “Ondernemingen”. In mijn artikel [Hiaten bij personenschadeberekeningen voor ondernemers](#) ben ik dieper ingegaan over de problematiek rondom dit onderwerp. Om het verlies aan arbeidsvermogen voor een ondernemer te bepalen, wordt er doorgaans primair naar het verleden van de onderneming gekeken. Een toekomstige doorrekening van de inkomstenbron van een ondernemer – zijnde de onderneming – ontbreekt doorgaans. Een rekenprogramma zou daartoe in staat moeten zijn inclusief Winst- en Verliesrekeningen, Balansen, Verliesverrekeningen, Terbeschikkingstellingsregeling, etc. Dit is qua vaststelling van het arbeidsinkomen van een ondernemer nauwkeuriger t.o.v. een gemiddeld arbeidsinkomen uit het verleden bepalen aan de hand van een Dupont schema en deze toepassen voor de toekomst. Daarnaast kunnen er aanzienlijke verschillen in de berekende schade ontstaan als beide methodes met elkaar vergeleken worden. In september van dit jaar komt er een tutorial “Ondernemers en Personenschadeberekeningen” online die aan de hand van een praktisch voorbeeld dieper op dit onderwerp in gaat.

Het correct berekenen van letselschades en overlijdensschades is een complexe aangelegenheid. Het wordt in de praktijk bemoeilijkt doordat er bij de bekende rekenprogramma's in de markt – anders dan de PLUS applicatie van Vinplan - noodzakelijke functionaliteit ontbreekt. Mede hierdoor wordt de kans op foutieve berekeningen vergroot met als gevolg dat een slachtoffer niet volledig schadeloos wordt gesteld dan wel dat de aansprakelijke partij te veel betaalt. Het bevreedt mij dat dit nog steeds geaccepteerd wordt in de markt. Een goede stap voorwaarts qua oplossing van dit probleem is onafhankelijke certificering van zowel rekenkundigen alsmede rekenprogramma's.

Augustus 2020,

Vincent van den Bogert.

Als rekenkundige, financieel adviseur en software ontwikkelaar is Vincent van den Bogert vanaf 1998 directeur/eigenaar van het bedrijf [Vinplan.Apps](#). Het bedrijf richt zich op de ontwikkeling van software voor de financiële industrie (personenschades en financiële planning) en het uitvoeren van rekenopdrachten in de personenschadebranche. Vincent van den Bogert heeft jarenlang als gecertificeerd financieel planner gewerkt waarbij de dienstverlening primair gericht was op ondernemers en vermogende particulieren.

